Т.В. Варянко

Старший викладач,

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ЛІНГВОКРАЄЗНАВЧИЙ АСПЕКТ ПРИ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ У ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Сучасні тенденції розвитку суспільства та інтеграційні процеси вимагають наближення рівня підготовки майбутніх інженерів до Європейських стандартів і висувають нові вимоги до особистісних та професійних якостей випускників вищих навчальних закладів. Сучасний кваліфікований спеціаліст повинен володіти новітніми засобами прийняття та передачі інформації, бути здатним приймати рішення та нести відповідальність за їх реалізацію, бути всебічнорозвиненою особистістю. Спеціаліст нового типу повинен мати високий рівень фахової підготовки, загальної культури та знання іноземної мови професійного спрямування, яка передбачає спілкування, пов’язане з фаховими питаннями тієї чи іншої галузі.

Але ми не можемо не дооцінювати значення лінгвокраєзнавчого аспекту при навчанні іноземній мові у вищих технічних навчальних закладах. Потреби природньої комунікації обумовлюють необхідність якомога швидше підготувати студентів до реального спілкування, сформувати їх комунікативну компетенцію, яка передбачає володіння іншомовними навичками та вміннями, знання країни, мова якої вивчається, дотримання норм мовленнєвої поведінки.

Не зважаючи на стислість часу, який дається на вивчення іноземної мови,лінгвокраєзнавчий аспект займає належне місце і у вищих технічних навчальних закладах. Він у значній мірі підвищує виховний та освітній потенціал навчальної дисципліни, а також сприяє зростанню мотивації студентів при вивченні іноземної мови. Знайомство з побутом, культурою, мистецтвом, освітою і науковими досягненнями інших країн і народів відбувається шляхом мовного матеріалу. На різних етапах вивчення іноземної

мови проводились дослідження з підвищення мотивації студентів і їх результати довели, що одним із важливих стимулів вивчення іноземної мови є прагнення розширити свій загальний світогляд, бажання познайомитися із життям країни, мова якої вивчається, з її історією, економікою, наукою [3].

Лінгвокраєзнавчий аспект є спрямованим на реалізацію кінцевої цілі навчання, а саме, навчання спілкуванню, тобто має комунікативну спрямованість. Треба зазначити, що формування комунікативної компетентності студентів без знання культури країни, без знання норм адекватної мовленнєвої поведінки неможливе. Саме це визначає актуальність лінгвокраєзнавчого аспекту при навчанні іноземної мови у технічних університетах.

Навчальна програма дисципліни «Іноземна мова» для I та II курсів усіх факультетів та інститутів Національного технічного університету України «Київського політехнічного інституту імені Ігоря Сікорського» включає краєзнавчу тематику «Країна, мова якої вивчається». Об’єм і складність текстів, аудіо та відеоматеріалів, системи вправ, які пропонуються студентам для опрацювання, залежать від напряму факультету чи інституту (інженерний або гуманітарний). На гуманітарних факультетах університету краєзнавчи тексти, аудіо та відеоматеріали мають більший об’єм і складність з точки зору лексичного наповнення та граматичної побудови речень. Система вправ включає більший відсоток творчих завдань. І навпаки, на технічних факультетах вони менш об’ємні і базуються на лексичному матеріалі середньої школи [1].

Використання краєзнавчих матеріалів при навчанні іноземній мові у вищих технічних навчальних закладах має свої особливості. Перш за все, при виборі текстів, аудіо і відеоматеріалів викладач повинен пам’ятати, що в середній школі краєзнавча тематика була широко представлена. Тому викладач іноземної мови повинен задіяти всю свою креативність, щоб підібрати цікавий матеріал, який не буде дублювати матеріал, засвоєний у школі і не призведе до втрати інтересу у студентів [2]. Інша складність, із якою стикається викладач –

це іноді кардинально різні рівні мовної підготовки студентів. Тому, до питання підготовки навчальних матеріалів краєзнавчої тематики викладач повинен підходити вибірково. З одного боку, матеріали не повинні бути надто складними, щоб студенти з низьким рівнем знань не розгубилися через повне нерозуміння. З іншого боку, надмірна легкість і простота призведе до нудьги та втрати зацікавленості студентів з високим рівнем мовної підготовки. З метою подолання цієї труднощі викладач повинен використати принцип диференційного підходу і розробити систему індивідуальних завдань для таких студентів. Наприклад, підготувати і презентувати матеріал краєзнавчої тематики, який не був охоплений текстами, запропонованими студентам.

У процесі опрацювання краєзнавчої тематики викладач використовує різні організаційні форми роботи: фронтальну, групову та індивідуальну. Групова робота є найбільш ефективною формою роботи тому, що вона має комунікативну спрямованість і забезпечує керовану та необмежену практику використання іноземної мови в наближених до реальності ситуаціях. Ця організаційна форма роботи спрямована те, щоб сприяти активній участі студента в аудиторній роботі і кращому засвоєнню матеріалу.

При опрацюванні матеріалів краєзнавчої тематики дієвим прийомом роботи є методика компаративного аналізу. Робота з використанням цієї методики може носити різноманітний характер. Наприклад, студенти знайомляться з матеріалом, який дає інформацію о вищій технічній освіті у Великій Британії. Потім їм пропонується підготувати аналогічний матеріал про вищу технічну освіту в Україні.

Лінгвокраєзнавчий аспект при викладанні іноземної мови має ще одну особливість, яка полягає в тому, що викладач повинен постійно оновлювати тексти для читання, аудіо та відеоматеріали. Це дозволить актуалізувати лінгвокраєзнавчу інформацію, пов’язати її із сьогоденням, що призводить до зростання мотивації та розвинення інтересу студентів, до підвищення якості навчання іноземній мові.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Варянко Т.В. Лінгвокраєзнавчий аспект при навчанні іноземній мові. Всеукраїнська науково-практична конференція «Особистісно-діяльнісний підхід в навчанні іноземних мов студентів немовних ВНЗ». – К.: «Політехніка», 2011. – С. 38-40.
2. Малько К.О. Формирование лингвострановедческойкомпетенции в прцессе обученияиностранным языкам. Международный научный журнал «Инновационная наука» №6/2015 2410/6070 с. 224.
3. Шарафутдинов Р.Р. Лингвострановедение и его роль в иноязычном образовании. Вестник Казанского технологического университета, 2008, с. 231. [Электронный ресурс] – Режим доступа: //cyberlenirka.ru// lingvostranovedenie-i-ego-rol-v-in